

BAKKEGÅRDEN

IDEOPLÆG TIL FONDSPROSPEKT

ANNE STAUSHOLM
Landskabsarkitekter

Fondsprospekt udarbejdet for:
Per Korsgaard og Stig Wessberg
Bakkegården
Skinderskovvej 79
2730 Herlev

Landskabsarkitekt:
Anne Stausholm Landskabsarkitekter
Herslevvej 49
Herslev
4000 Roskilde

FORORD

Som led i overdragelse af ca. 1 ha af Bakkegården, Herlevs jorde til en fond, har tegnestuen haft til opdrag at udarbejde et idekoncept for arealet, der er i tråd med den kommende fundats for fonden. Projektet flugter således med den overordnede målsætning i både lokal- og kommuneplanen.

Tanken om, at give børn mulighed for at opleve et naturområde med høj biodiversitet, er helt i tråd med en lang række af de emner, der er meget oppe i tiden.

Vi ved også, at børn bekymrer sig meget om klimaforandringer og de trusselbilleder, de bliver præsenteret for og som beskrives som en del af den arv, vi giver videre til de kommende generationer.

Mange tiltag iværksættes i disse år, om det er tilstrækkeligt vides ikke. Men som barn kan det man hører og ser virke uoverskueligt og fremmedgjort.

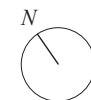
Hvis vi med Bakkegårdens Naturfond kan bidrage til en formidling og forståelse for de naturgivne betingelser, der kan fremme og bevare nogle gode og stærke levesteder for dyr og planter, er det vores håb, at vi har bidraget til disse børns forståelse for naturens indbyrdes forbundethed og samtidig betrygget dem i, at de har mulighed for og kan glædes ved at gøre en forskel.

Februar 2022
Anne Fischer Stausholm

SIGNATURFORKLARING

- 1. Vådområde
- 2. Sø
- Klippet græssti
- Trægrupper

Bakkegården

Emne: Oversigtsplan

Tegn. nr.:

Rev. nr.:

A

Bygherre:

Sags nr.:

Mål:

Dato:

A3 1:1000
04.02.2022

Anne StausholmLandskabsarkitekter MDL, DANSKE ARK
Herslevvej 49, Herslev, 4000 RoskildeTlf. nr. 46 40 27 71 - afs@annestausholm.dk - www.annestausholm

OVERSIGTSKORT / FORHISTORIE

BAGGRUND

Vibeke og Stig Wessberg erhvervede i 2004 Bakkegården af Herlev Kommune med henblik på at renovere og tilbageføre ejendomme og udearealer med respekt for historien og naturbevaring og ikke mindst som fremtidig bopæl for familien.

Særligt Vibeke Wessberg var frem til sin død i 2014 meget optaget af naturen og den forarmning der sker med hastige skridt og ikke mindst de mulige tiltag også i den lille skala, der kan bidrage positivt.

Da Vibeke døde i 2014 blev Per Korsgaard og Stig Wessberg enige om, at noget af det udkomne der var skabt af deres virksomhedsdrift gennem årene, og som Vibeke Wessberg selv havde været en væsentlig del af, skulle anvendes til at fastholde og sikre et naturareal, helt i tråd med hendes brændende ønsker, krav og arbejde for bevarelse og forbedring af de grønne områder. Og som en del af det hjemsted hvor hun og de har virket igennem de mange år, skulle det være til gavn for byen.

Flere ideer har været i spil for sluttelig at ende med det forslag, som dette ideoplæg til et fondsprospekt omhandler; etablering af naturområde på del af Bakkegårdens areal til undervisningsformål:

Som led i denne interesse for at bevare og udvikle naturen i området, tænkes en væsentlig del af Bakkegårdens areal omlagt til et værdifuldt grønt område med stor biodiversitet, der understøtter krybdyr, insekter og fugleliv. Hidtil har arealet været udlagt til løsdrift for ca. 5-6 heste. Fremadrettet tænkes kun en mindre del bevaret til dette formål.

En væsentlig del af dette grønne område svarende til 10.000 m² stilles til rådighed for kommunen, hvor det især tænkes anvendt til undervisningsformål for skoler og institutioner. Der vil blive indgået et samarbejde og en dialog med kommunen om udviklingen af projektet og om, hvordan det bedst stilles til rådighed for brugerne.

Eksempel på beplantning

Dværgblåfugl

Vild gulero

Alm. kællingetand

Langehoved

Arealet er beliggende i lokplanens (68) område C, der i forvejen er udlagt til naturområde. Projektet flugter således med målsætningen i både lokal- og kommuneplanen.

Til formål at eje og drive det naturområde, der stilles til rådighed for Herlev Kommune, etableres en almennyttig (selvejende) fond. I fonden indskydes jordarealet på de 10.000 m², som frastykkes fra Bakkegården, samt en kontantsum til udvikling af arealet og til sikring af driften i en kortere årrække.

Fonden vil få til formål at omdanne og udvikle ejendommen/arealet til et naturområde med høj biodiversitet primært til undervisningsformål for skoler og institutioner i Herlev Kommune samt at drive, vedligeholde og bevare ejendommen/arealet som grønt naturområde til gavn for brugerne.

FORUDSÆTNINGER

Vi ønsker og håber, at Herlev Kommune vil være positiv og arbejde for en realisering af projektet, herunder nødvendigheden af kommunens positive medvirken til opnåelse af de myndighedstilladelser, som projektet forudsætter. Her tænkes navnlig på tilladelser ift. planlovgivningen, og justering af lokalplanens bestemmelse om udstykningsforbud, således at jordstykket kan frastykkes Bakkegården og indskydes i fonden.

Jorden der indskydes i fonden, er arealmæssigt begrænset til det foreslåede, da landbrugspligten på det tilbageværende areal af Bakkegården ønskes opretholdt. Projektet fordrer, at der søges og opnås fritagelse for landbrugspligt på det areal, der indskydes i fonden.

Ophævelse af kommunens forkøbsret til det areal, der overdrages til fonden, såvel som restarealet, der også omdannes til værdifuldt grønt område.

OVERSIGTSKORT / NATUROMRÅDET 1:500

DET FREMTIDIGE OMRÅDE

Det ca. 1 ha store areal udgør et regulært jordstykke og har en visuel sammenhæng til resten af ejendommens jordtilliggende, hvor det tilgrænsende jordstykke udlægges som engareal med spredt beplantning.

Fondens formål, at udlægge et jordstykke og lade det indgå til skole- og undervisningsbrug for elever med vægt på natur og biodiversitet, er omdrejningspunkt for løsning af opgaven.

Fagligt set giver det rigtig god mening. Biodiversitet er et emne, der er vigtigt og oppe i tiden, og her bliver der mulighed for at praktisere det i en fortættet og pædagogisk form.

Området er samtidig naturrigt, og de nærliggende moser er spredningskorridor for fondsområdet. Så Bakkegårdens område skal kunne tilbyde noget andet for at være relevant for elever og øvrige interessenter.

Det har affødt tanken, at lade naturområdet bestå af en række mindre, fortættede habitater, der rummer hver deres tema. Det hele bindes sammen af et åløb, der passerer igennem fondsområdet og ned til den eksisterende sø på ejendommen. Åløbet udgør et af habitatområderne. Hvert tema område skal nøje udtænkes i deres opbygning både beplantnings- og indholdsmæssigt, men også i forhold til ønsker for undervisningen.

Det kan fx. være interessant at få belyst, hvorfor salamander, og butsnuede frøer ses langs åløbet og ikke i området, hvor sommerfuglene holder til. Hvilke planter tiltrækker de forskellige dyr, og hvordan er de forskellige områder bygget op, så dyrene findes netop der.

Området kunne også anvendes til optælling af dyr, eller man kunne adoptere dyr. Der kan træffes foranstaltninger for at indvintre dyr. Tanken om, at temaområderne ligger så tæt og med deres forskellighed

huser forskellige dyr, kan afføde nogle spændende diskussioner også i form af de forhold eller mangel på samme, som vi tilbyder dyr i naturen. Børnene kan på en meget fin måde få fortalt, hvorfor det er vigtigt at vi bevarer en alsidig flora og fauna, og de vil i området kunne se med egne øjne, hvor store forskellene kan være, når de går fra et tema til et andet.

Opbygningen af området med det indhold vil også ligge fint i tråd med Vibeke Wessbergs tanker og arbejder indenfor naturområdet.

Rent praktisk vil indgangen til området ske ad den adgangsvej, der er i dag mellem parcelhusudstyknings. Der er samtidig fine adgangs- og vendeforhold for kørende trafik på vejen. Nær indgangen ligger en toiletbygning, som skærms med beplantning mod nabolaget.

Det ca. 250-300 m lange åløb udspringer i den nordvestlige ende af arealet og vil bugte sig igennem de forskellige afsnit af naturområdet, indtil det har udløb i den eksisterende sø sydøst for Bakkegårdens udlænge. At vandet bliver et centralt element og fremtrædende habitatområde giver god mening. Fælles for alle temaområderne er, at uden vand kan ingen af dem fungere.

Et centralt plads område, der fysisk får samme udformning som temaområderne kan rumme plads til bålhytte, bålplads, grejskur mv.

Fondsområdet og det tilgrænsende areal udlægges overordnet set som et stort engareal med spredt bevoksning. Bevoksningen understøtter formålet med området og giver skygge, hvor det er relevant, men fungerer samtidig som rumdannende og afgrænsende beplantning mod bebyggelse og vej. Der kan holdes klippede græsspor igennem området, hvor det forekommer hensigtsmæssigt. Tilplantningen af området skal have en enkel karakter, så det også er driftsvenligt og således, at ressourcerne i størst muligt omfang kanaliseres til habitats/temaområderne.

Eksempel på beplantning

Slangehoved

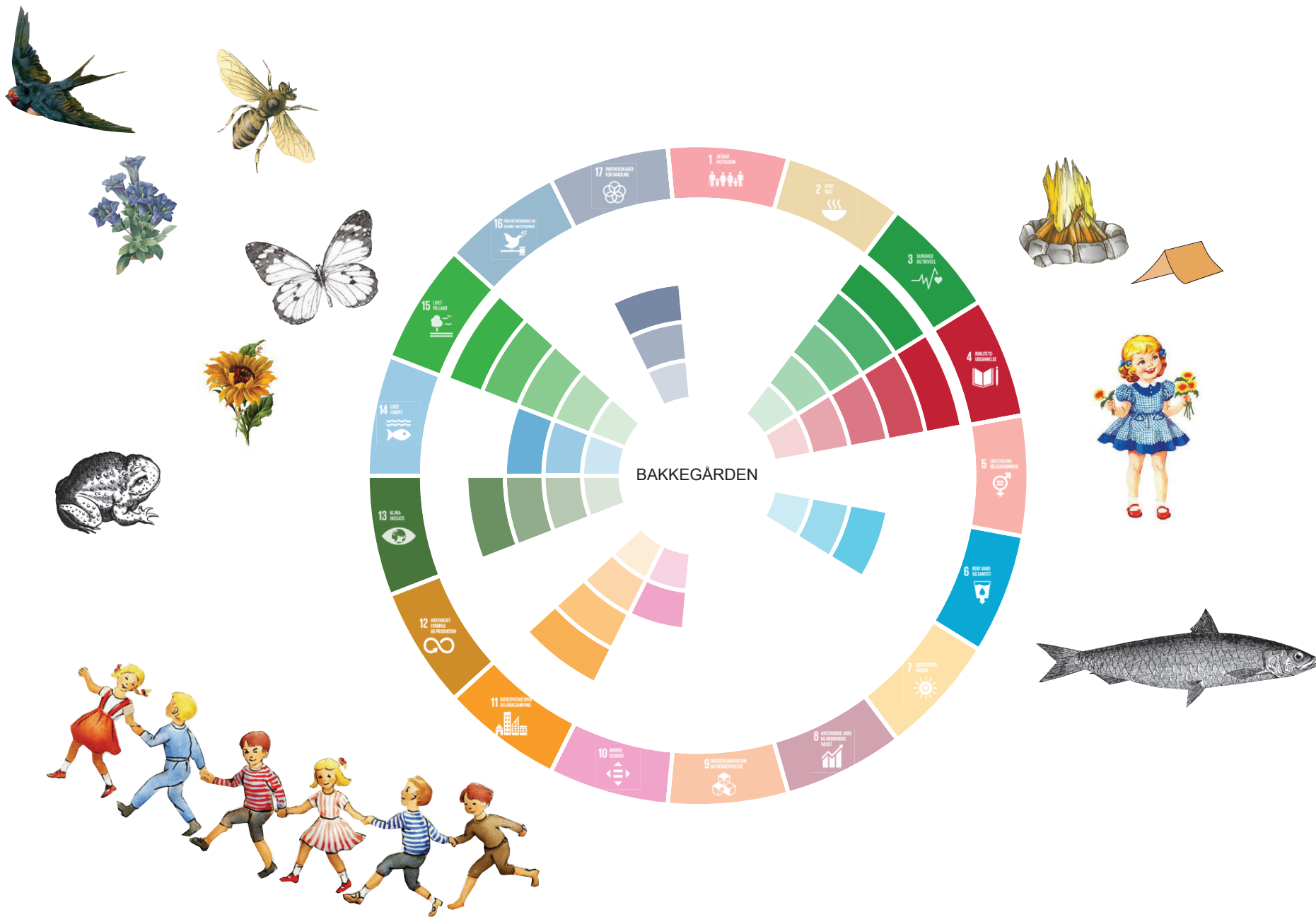
Muse-Vikke *Vicia cracca*

Rundbælg

Blåhat

FN'S VERDENSMÅL / FREMTIDIGE FORHOLD

Verdensmål nr. 3 – Sundhed og trivsel

På Bakkegården skabes gode, trygge uderum, der giver plads til ro og fordybelse og andre steder lægger op til bevægelse, aktivitet og møder mellem mennesker. Der er efterhånden en del videnskabeligt materiale, der understøtter værdien af grønne uderum og slår fast, at grønne uderum har en positiv effekt og stor betydning for menneskers sundhed og livskvalitet. Derudover, er det bevist at børns immunsystem potentielt bliver boostet af at være i fysisk kontakt med naturen fra en tidlig alder.

Verdensmål nr. 4 – Kvalitetsuddannelse

Projektområdet med de 5 temaområder vil skabe gode læringsmiljøer samt trygge og stimulerende muligheder for bevægelse og leg. Forskellige læringsinstitutioner skal kunne benytte uderummene og inddrage og bruge dem aktivt i den almindelige klasseundervisning i så mange fag, som muligt. Undersøgelser har vist, at viden nemmere lagres, når undervisning kombineres med leg. Derudover, er det særligt vigtigt at formidle og skabe forståelse for naturen og dens processer for børn, så de får et tilhørsforhold til den fra tidlig alder.

Verdensmål nr. 6 – Rent vand og sanitet

Projektet skaber balance mellem landskabsarkitektur og natur, sådan at brug af de vandrelaterede elementer og økosystemer som søen og åløbet i den landskabsarkitektoniske kontekst sameksisterer med økosystemernes naturlige processor. Bakkegården styrker bæredygtighed og økologi på arealer med forbindelse til vores primære drikkevandsforsyning, så grundvandet forurenes mindre.

Verdensmål nr. 10 – Mindre ulighed

Der er lagt fokus på tilgængelighed for alle i designet, som universelt design. Alle har mulighed for at bevæge sig rundt på stierne belagt i grus og tilgå de forskellige temaområder, både mindre og større.

Verdensmål nr. 11 – Bæredygtige byer og lokalsamfund

Som en del af Herlev kan Bakkegården også fungere som åndehul for byens borgere. Engen og temaområderne giver mulighed for rekreative formål, ophold, mødesteder, fordybelse og ro i naturen for borgerne samtidig med at skabe plads for naturen.

Verdensmål nr. 13 – Klima-indsats

Bakkegården har den fordel, at det allerede er et grønt naturområde. I det nye design bliver det grønne væsentligt styrket samt tilført en ny sø og åløb som vandelement. Dette vil fremhæve arealet som grøn oase, der både er køligere og har mere skygge på varme solskinsdage og naturligt vil optage en stor mængde regnvand.

Verdensmål nr. 15 – Livet på land

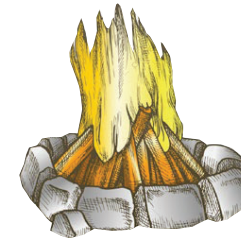
I det nye design på Bakkegården er det helt store fokus at fremme biodiversiteten, og dermed fremme de økosystemer, der kan gavne dyr og planter. Blomsterenge og skråninger med højere græs på udvalgte steder, kvashegn, dødt træ, sten, vand, samt syd- og nordvendte skråninger, er bare nogle af de elementer, man vil kunne finde i temaområderne. Hele formålet med projektet er at skabe plads til biodiversiteten samtidig med at skabe gode forhold for formidling og forståelse for netop dette emne.

Verdensmål nr. 17 – Partnerskaber og handling

Med projekt Bakkegården fremmer vi partnerskaber på tværs af den offentlige sektor, det private og civilsamfundet. Projektet involverer mange forskellige grupper, og opfordrer fx til tæt samarbejde med institutioner, der kan være ambassadører for et temaområde eller en bestemt art, man gerne vil fremme i området.

PÆDAGOGISKE MÅL FOR BAKKEGÅRDEN

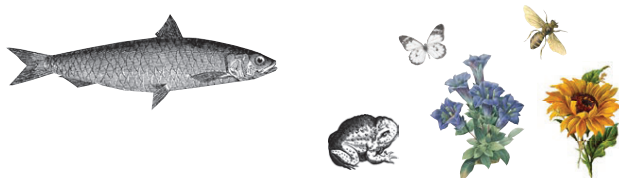
Formål med pædagogisk anvendelse

Center for Dagtilbud og Skole ser på baggrund af dialog med repræsentanter for dagtilbud, skoler og Naturcenter Kildegården følgende muligheder for anvendelse af Naturområde Bakkegården:

Anvendelse af naturområde Bakkegården kan bringe nye dimensioner ind i arbejdet med naturformidling. Naturområdet vil have stor biodiversitet der understøtter krybdyr, insekter og fugleliv.

Anvendelsen af Naturområde Bakkegården koordineres overordnet som del af det samlede Åben Skole koncept for Herlev Kommunes skolerne og vil indgå i det samlede tilbud til skolerne.

Udarbejdelse af inspirations- og undervisningsmateriale vil blive udarbejdet i et samarbejde mellem faglige ledere erfarne lærere og Kildegårdens vejledere. For dagtilbudsområdet udarbejdes et inspirationsmateriale der understøtter arbejdet i forhold til den pædagogiske læreplan.

Dagtilbud

Alle dagtilbud kan besøge *Naturområde Bakkegården* én til to dage om året. Ophold og aktiviteter i *Naturområde Bakkegården* understøtter flere af de centrale læringsmål i den pædagogiske læreplan. Blandt andet krop, sanser og bevægelse, samt natur, udeliv og science.

Naturen er et fantastisk legerum, der skaber udfoldelsesmuligheder for alle. Både dem som har brug for ro til fordybelse, men også til dem som har brug for at være fysisk aktive. Børnes motoriske og sansemotoriske udvikling understøttes i naturen når børnene dufter, mærker og sanser med kroppen.

Med besøgene vil der være mulighed for at udvide børnenes kendskab til og erfaringer med naturen og dens cyklus. På *Bakkegården* vil børnene kunne sanse, føle og opleve natur og dyr helt tæt på, på en anden måde end det i dag tilbydes i vores dagtilbud. Naturområdet giver mulighed for at undersøge og udvide børnenes viden om dyr, deres levesteder og de forhold de lever under i naturen.

At færdes i naturen over flere timer/dage, kan bidrage til en større forståelse for og indblik i, behovet for at beskytte og værne om naturen omkring os. Ved at opleve naturen tæt på, kan der skabes sammenhæng mellem den viden og læring der finder sted i dagtilbuddet og børnenes konkrete erfaring med biodiversitet. Naturen bliver et oplevelsesrum, et eksperimentarium. Der vil blive foretaget central koordinering af de enkelte dagtilbuds besøg i området.

Herlev Kommunes skoler arbejder struktureret og koordineret med den naturfaglige dimension i undervisningen.

Center for Dagtilbud og skole, Herlev Kommune har følgende formål med pædagogisk anvendelse -

At bidrage til børns oplevelse med, fornemmelse for og forståelse af naturens indbyrdes forbundenhed, og samtidig betrygge dem i, at de har en mulighed for og kan glædes ved at kunne gøre en forskel.

Naturcenter *Kildegården* som drives af *Herlev Kommune* bakker op om skolernes og dagtilbuddenes arbejde med natur og naturvidenskab. Her kommer alle kommunens dagtilbud og skoler for at benytte faciliteter og få naturvejledning.

Naturvejledningen foregår mest udendørs, men der er også to undervisningslokaler med div. udstyr. På *Kildegården* kan du møde køer, får, geder og høns.

Naturformidling til *Herlev Kommunes* børn sker også via *Fiskebæk Naturskole* der er et gratis naturfagligt formidlingstilbud til alle lærere på folkeskoler i *Herlev*, *Furesø* og *Gladsaxe kommune*. Naturskolen drives som et samarbejde mellem de tre brugerkommuner og *Naturstyrelsen Østsjælland*.

Herudover har *Herlev Kommune* etableret en grøn daginstitution med særlig fokus på bæredygtighed, sansning og på brugen af den nære natur.

Skole

Anvendelse af *Naturområde Bakkegården* i et pædagogisk perspektiv for skolerne findes mest hensigtsmæssigt med undervisningsforløb i indskoling og udskoling. Forløbene koordineres med øvrige naturfaglige aktiviteter blandt andet i forhold til undervisningsforløb på *Kildegården* og *Fiskebæk naturskole*.

Yngre elever

Alle klasser (mellem 2. – 4. årgang) deltager i et undervisningsforløb i Natur og Teknologi af 1-2 dages varighed. Der foretages en koordinering af klassebesøg og der udarbejdes i samarbejde med *Naturcenter Kildegården* et undervisningsmateriale til anvendelse i forløbene.

Formålet med undervisningsforløbet tager udgangspunkt i kompetence- og færdighedsmål for Natur og Teknologi efter 4.klassetrin samt Verdensmålene med fokus på bæredygtighed og biodiversitet: Elevernes læring skal i vidt omfang bygge på deres egne oplevelser, erfaringer, iagttagelser og undersøgelser, som skal medvirke til, at de udvikler praktiske færdigheder, kreativitet og evne til samarbejde. Elevernes glæde ved at beskæftige sig med natur, teknologi, livsbetingelser og levevilkår samt deres lyst til at stille spørgsmål og lave undersøgelser både inde og ude skal vedligeholdes og fremmes. Eleverne skal udvikle forståelse af samspillet mellem menneske og natur i deres eget og fremmede samfund samt ansvarlighed over for miljøet som baggrund for engagement og handling i forhold til en bæredygtig udvikling. Eleverne skal udvikle interesse for naturfag og teknologi samt tilegne sig naturfaglige kompetencer som grundlag for det videre arbejde med fagene biologi, fysik/kemi og geografi.

På Bakkegården kan eleverne undersøge dyrs og planter tilpasninger til naturen. Eleverne opnår desuden viden om dyrs og planter levesteder og livsbetingelser. Konkret skal eleverne ud at have jord under neglene, da forløbet blandt andet indeholder en kortlægning af levesteder og arter på skolens område. Alle landets elever kan nu bygge kvasbunker, insekthoteller og plante vilde blomster. Mulighed for bistader vil være optimalt, hvilket kræver et samarbejde med en biavlforening i forhold til driften af disse. Levesteder kortlægges og arter lokaliseres i de forskellige biotoper. Eleverne skal opnå en forståelse af mangfoldigheden i Danmarks natur og stifte bekendtskab med begrebet biodiversitet. Eleverne skal undersøge, hvordan naturen vurderet ud fra biodiversiteten har det og hjælpe med at iværksætte forbedringer. Eleverne kan indsamle og bestemme dyr, planter, svampe og sten samt opnå viden om hovedgrupper af sten og enkel klassifikation af dyr, planter og svampe.

Målet med undervisningen skal også tage udgangspunkt i Verdensmålene fra FN. Eleverne opnår faglig viden, indsigt og handlekompetence i forhold til problemstillinger, som præger vores tid. Vi har kun Jorden til låns, og vi skal derfor passe godt på den. Eleverne skal opnå viden om, hvordan bæredygtighed takles samt om klimaudfordringer og et sundere liv for alle. Eleverne skal opleve, at de kan være med til at gøre en forskel og at deres handlinger har betydning. Eleverne skal være rollemodeller og agere verdensmålsambassadører, der passer på vores jord og bruger ressourcer med omtanke.

Ældre elever

Alle klasser (mellem 6. – 7. årgang) deltager i tværfaglige undervisningsforløb i biologi/geografi. Formålet med undervisningsforløbet tager for 6. klasse udgangspunkt i kompetence- og færdighedsmål for Natur og Teknologi, hvor 7. klasse tager udgangspunkt i kompetence- og færdighedsmål for både Biologi og Geografi, hvor igen FN's verdensmål er inkorporeret med fokus på bæredygtighed og biodiversitet. Undervisningsforløbet skal give eleverne et afsæt, hvor de med vejledning selv skulle kunne foretage relevante undersøgelser og dataindsamling, som kan belyse op til flere emner som: lokalegegnens geografiske karakteristika, organismers livsbetingelser, det sunde økosystem, organismers afhængighed af særlige biotoper, og menneskets indflydelse af naturforhold samt biotoper.

Med disse emner kan der viderebygges på læringen fra forløbene i de tidligere klasser, der kan med fordel også samles op på deres arbejde fra tidligere som at genbesøge beplantede planter, insekthoteller og bierne, for at skabe en god kontinuitet. På baggrund af dette og elevernes undersøgelser, skal de kunne perspektivere til generelle udfordringer mennesket står overfor med hensyn til at være bæredygtige sammen med og for naturen. Eleverne skulle gerne opnå en indsigt i naturlige og menneskeskabte påvirkninger af miljøer og hvilke konsekvenser dette kan have på biodiversiteten.

